

ירושלים המזרחית: עובדות ונתונים 2019

מאי 2019

בירושלים מתגוררים כ-341,453 פלסטינים, המהווים כ-38% מסך תושבי ירושלים.¹

כ-140,000 מתושבי ירושלים המזרחית מתגוררים בשכונות הירושלמיות שנותרו מעבר לגדר ההפרדה.² כ-80,000 מהם במחנה הפליטים שועפאט ובשלוש השכונות הסמוכות לו – ראס חי'מיס, ראס שחאדה ושכונת השלום,³ וכ-61,500 בשכונת כפר עקב, הממוקמת צפונית למחסום קלנדיה.⁴

כמה אלפי פלסטינים מתגוררים ב"מובלעות" שונות שיצרה גדר ההפרדה סמוך לקו הגבול העירוני של ירושלים. באזורים מסוימים מפרידה הגדר בין תושבי ירושלים לבין שאר חלקי העיר, כגון בקצה שכונת גיבל מוכבר (אזור שייח' סעד וסוואחרה). במקומות אחרים מפרידה הגדר פלסטינים תושבי הגדה המערבית משאר חלקי הגדה וכולאת אותם בצד ה"ירושלמי" של הגדר, למשל באזור ואדי חומוס.

התושבות והתושבים בירושלים המזרחית סובלים מהיעדר תשתיות ושירותים בסיסים. בשכונות שמעבר לגדר ההפרדה ובמובלעות שנוצרו על ידה המצב גרוע אף יותר, ונוספים עליו קשיי המעבר במחסומים.⁵

מעמד משפטי

תושבי ירושלים המזרחית קיבלו מעמד של תושבי קבע בישראל, זאת לאחר סיפוחה לשטח ישראל בשנת 1967. בין השנים 1967-2018 שללה ישראל את מעמד התושבות של 14,643 פלסטינים תושבי ירושלים.⁶ בשנת 2018 הפקיע משרד הפנים את תושבות הקבע של 13 פלסטינים מירושלים המזרחית, בהם 4 נשים.⁷

לאורך השנים חלה עליה במספר תושבי ירושלים המזרחית המבקשים לקבל אזרחות ישראלית. כך למשל, בשנת 2018 הוגשו 1,012 בקשות התאזרחות, רק 363 מתוכן אושרו במהלך אותה שנה.⁸ תושבים המבקשים להתאזרח נתקלים בזמני המתנה ארוכים עד לקבלת טיפול בבקשותיהם בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה בוואדי ג'יז.⁹

¹ נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2017 (באתר האינטרנט של הלמ"ס).

² דוח מבקר המדינה, דוחות על הביקורת בשלטון המקומי, נובמבר 2016, עמ' 1198.

³ בג"ץ 2235/14 סנדוקה נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב, תשובת תאגיד המים והביוב הגיחון מיום 11.1.2015, סעיפים 20-21. קיימות הערכות לפיהן מספר תושבי השכונות מעבר לחומה גבוה יותר.

⁴ אחמד אסמר, השכונות הערביות במזרח-ירושלים מחקר תשתית והערכה: כפר עקב, מכון ירושלים למחקרי מדיניות, 2018, עמ' 6.

⁵ פניית האגודה לזכויות האזרח לראש הממשלה בנימין נתניהו מתאריך 9.8.2017. בפניה מפורטים ממצאי מחקר, שהראה שעשור לאחר החלטת הממשלה מס' 3783 שקבעה היערכות מיוחדת למתן שירותים בשכונות הירושלמיות שמעבר לחומה, מרבית החלטות לא בוצעו.

⁶ המוקד להגנת הפרט, נתונים שהתקבלו במהלך השנים משרד הפנים לבקשות חופש מידע.

⁷ המוקד להגנת הפרט, נתונים שהתקבלו מתשובת משרד הפנים לבקשת חופש מידע, 29.4.2019.

יצוין, כי ביום 7.3.2018 התקבל בכנסת תיקון לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (סעיף 11א), המעניק לשר הפנים סמכות לשלול רישיונות ישיבה לתושבי קבע בטענה של הפרת אימונים. החוק גובש בעקבות פסק הדין שקבע אמנס כי ההחלטה לשלול בנימוק זה את מעמדם של תושבי ירושלים המכהנים בפרלמנט הפלסטיני מחוסרת סמכות, אך אפשר למדינה לפעול להכשרת הנושא בחקיקה מתאימה עדכון על הליכים משפטיים בעניין שלילת תושבות על רקע הפרת אימונים. באתר המוקד להגנת הפרט: 10.1.2017 28.2.2016, 6.4.2017, 6.11.2017, 9.4.2018, 8.7.2018.

⁸ ניר חסון, עבור תושבי מזרח ירושלים, כל הדרכים מובילות לסירוב אזרחות, הארץ, 15.01.2019.

⁹ הכנסת, פרוטוקול ישיבת ועדת הפנים והגנת הסביבה מיום 13.3.2018 וגם; ניר חסון, במשרד הפנים במזרח ירושלים מחכים שנה רק כדי להיכנס לתור, הארץ, 16.5.2017.

שיעורי העוני בירושלים ובמחוז ירושלים הם הגבוהים ביותר בישראל.¹⁰

72% מכלל המשפחות הפלסטיניות בירושלים חיות מתחת לקו העוני, לעומת 26% מהמשפחות היהודיות.¹¹ **שיעור הילדים הפלסטינים העניים בירושלים המזרחית כפול משיעור הילדים היהודים העניים בירושלים: 81% מהילדים הפלסטינים בירושלים חיים מתחת לקו העוני, לעומת 38% מהילדים היהודים בה.**¹²

כ-8,474 ילדים בירושלים המזרחית מוגדרים כילדים בסיכון.¹³

לנוכח שיעור העוני הגבוה בקרב תושבי ירושלים המזרחית, שירותי הרווחה שם חיוניים במיוחד. למרות זאת פועלות בה רק **שש לשכות** של שירותי הרווחה, בהן מטופלים **334,776 בני אדם**.¹⁴ את האוכלוסייה הישראלית-יהודית בעיר משרתות **19 לשכות** רווחה, המעניקות שירותים ל-**569,817 בני אדם**.¹⁵ מספר הלקוחות הממוצע בלשכות הרווחה בירושלים המזרחית הוא **55,796** לעומת **29,900** במערב העיר.

127.25 תקנים מתוך **423.85 תקנים** כלל-עירוניים, כ-30% מהתקנים מוקצים לעובדים סוציאליים המשרתים את תושבי ירושלים המזרחית.¹⁶ עובדת סוציאלית מטפלת בממוצע ב-**290.72** תושבים בלשכות בירושלים המזרחית, זאת בהשוואה ל-**194.53 תושבים** בהם מטפלת בממוצע עובדת סוציאלית בלשכות המשרתות את האוכלוסייה היהודית בעיר.¹⁷

בשל העומס על לשכות הרווחה בירושלים המזרחית, בינואר 2019 כ-**533 משפחות** המתינו לקליטה ולקבלת טיפול, לעומת כ-**211 משפחות** בממוצע בשאר המחוזות בעיר.¹⁸

חינוך

בירושלים המזרחית חיים **127,198 ילדים** פלסטינים בגילאי 3-18,¹⁹ אך רק **108,598 תלמידים** רשומים במערכת החינוך הערבי בירושלים.²⁰ יותר מ-14% מהילדים הפלסטינים בירושלים המזרחית (כ-**18,600 ילדים**) אינם רשומים במסגרת לימודים ידועה, ואינם מצויים במעקב של משרד החינוך.²¹

32% מהתלמידים הפלסטינים הלומדים בירושלים המזרחית אינם מסיימים 12 שנות לימוד, לעומת 1.5% בלבד מהתלמידים היהודים בירושלים.²² ממוצע הנשירה הארצי ממוסדות החינוך עומד על 0.9%.²³

170 בתי ספר השייכים למערכת החינוך הערבי פעלו בירושלים המזרחית בשנת הלימודים 2018-2019:²⁴ 65 מתוכם הם בתי ספר רשמיים, בהם לומדים 41.1% מהתלמידים; 105 במעמד מוכר

¹⁰המוסד לביטוח לאומי, **דוח העוני**, דצמבר 2018, עמ' 27.

¹¹ מאיה חושן, מיכל קורח, **על נתוני ירושלים 2018 – מצב קיים ומגמות שינוי**, מכון ירושלים לחקר ישראל, 2018, ע' 58.

¹² שם.

¹³ האגודה לזכויות האזרח, **תשובת עיריית ירושלים לבקשת חופש מידע בנושא רווחה מיום 3.4.2019**, הנתונים נכונים לינואר 2019.

¹⁴ שם.

¹⁵ שם.

¹⁶ שם.

¹⁷ שם.

¹⁸ שם.

¹⁹ עיר עמים, **חינוך על תנאי - מערכת החינוך בירושלים המזרחית בין אפליה תקציבית לזהות לאומית**, 2018, עמ' 7.

²⁰ שם, עמ' 8.

²¹ שם, עמ' 7.

²² עיר עמים, **נתונים מרכזיים מזרח ירושלים**, ינואר 2019, עמ' 4.

²³ שם.

²⁴ המכתב של המרכז למחקר ומדע בכנסת אל הה"כ מיכאל מילכאלי שכותרתו "**בתי ספר בחינוך הערבי במזרח ירושלים שבהם נלמדת תכנית הלימודים הפלסטינית**", מיום 12.4.2018.

שאינו רשמי,²⁵ בהם לומדים 43.2% מהתלמידים. שאר התלמידים לומדים ב-79 בתי ספר פרטיים (15.7%).²⁶

ב-143 מבתי הספר נלמדת תכנית הלימודים הפלסטינית (תאוגויהי).²⁷

קיים מחסור אדיר בכיתות לימוד בירושלים המזרחית. מתוך כ-3,800 כיתות לימוד החסרות בעיר כולה, 1,983 כיתות – למעלה ממחצית – חסרות במערכת החינוך הערבי.²⁸

על אף המחסור הניכר בכיתות לימוד, קצב בנייתן של כיתות חדשות הוא אטי ואינו מספק.²⁹ מאז שניתן פסק הדין העקרוני בנושא המחסור בכיתות ורישום תלמידים בירושלים המזרחית בשנת 2011,³⁰ הושלמה בנייתן של 314 כיתות בלבד.³¹ בכוונת עיריית ירושלים לבנות לתלמידי ירושלים המזרחית לכל היותר 834 כיתות עד שנת 2022.³²

מערכת החינוך בירושלים המזרחית סובלת גם ממחסור מתמשך באנשי מקצוע: רק כ-30 מתוך 369.65 תקני פסיכולוגים חינוכיים המוקצים לעיר כולה מיועדים לבתי הספר בירושלים המזרחית.³³

טיפת חלב

עיריית ירושלים מפעילה שש תחנות טיפת חלב בשכונות הפלסטיניות בירושלים, בהשוואה ל-25 תחנות שהיא מפעילה בשכונות היהודיות.³⁴ הסהר האדום מפעיל שירותי טיפת חלב ברחוב עקבת אל חלדיה ובשער הפרחים. הקמת תחנת טיפת חלב במחנה הפליטים שועפאט תיבחן בתכנית העבודה של משרד הבריאות לשנת 2020,³⁵ אולם אין בהקמת תחנה אחת כדי לענות על צורכי התושבים שם. הצפיפות בתחנת טיפת חלב הפועלת בשכונת כפר עקב, הנמצאת אף היא מעבר לגדר ההפרדה, היא הגבוהה ביותר מבין כל תחנות טיפות החלב בעיר.³⁶

תחבורה ותשתיות

אף שבעשור האחרון ניכרת עליה משמעותית בפיתוח תכניות תחבורה בירושלים המזרחית, הן אינן מספיקות לסגירת פערים שנוצרו במשך חמישה עשורים. כבישים רבים בירושלים המזרחית עדיין מלאים בבורות ובמהמורות, נעדרים מעקות בטיחות ומדרכות, ואינם מצליחים להכיל את היקף התעבורה בהם.

בשנת 2018 אושרה תכנית החומש לירושלים המזרחית,³⁷ במסגרתה הוקצו כחצי מיליארד שקלים לשיפור תשתיות התחבורה בירושלים המזרחית.³⁸

²⁵ שם.

²⁶ האגודה לזכויות האזרח, [תשובת עיריית ירושלים לבקשת חופש מידע בנושא חינוך](#) מתאריך 29.3.2017. פניית האגודה בבקשת חופש מידע אל עיריית ירושלים לקבלת נתונים בנושא חינוך מיום 29.1.2019. טרם נענתה.

²⁷ הי"ש 24.

²⁸ הי"ש 19, עמ' 8. בחינוך החרדי חסרות 1,419 כתות, ו-505 לכל השאר. הנתון המתייחס לחסר בכתות בחינוך הערבי בעיר לא כולל את מספר הכיתות הנוספות הדרושות לילדי הגן בגיל חינוך חובה, אשר מוערך בכ-538 כיתות נוספות.

²⁹ שם, עמ' 10.

³⁰ בג"ץ 5373/08 [אבו לבדה נ' שרת החינוך](#) (פסק דין מיום 6.2.2011). העתירה הוגשה על ידי האגודה לזכויות האזרח בשם תלמידים והורים מירושלים המזרחית.

³¹ הי"ש 19, עמ' 10-11. 314 כיתות לימוד נבנו לחינוך הערבי בירושלים המזרחית בין התאריכים 9/2011 ועד 9/2018.

³² שם, עמ' 8-9.

³³ האגודה לזכויות האזרח, [תשובת משרד החינוך לבקשת חופש מידע בנושא השירות הפסיכולוגי חינוכי מיום](#)

[25.2.2019](#), וגם: שיחה של נציגת האגודה לזכויות האזרח עם מנהלי התחנות מיום 19.5.2019.

³⁴ [תחנות טיפת חלב](#) באתר עיריית ירושלים נכון לחודש מאי 2019. וגם: האגודה לזכויות האזרח, [תשובת משרד](#)

[הבריאות לבקשת חופש מידע בנושא טיפות חלב מיום 1.1.2019](#).

³⁵ [תשובת משרד הבריאות לפניית האגודה לזכויות האזרח, מיום 16.12.18](#), בנושא הקמת תחנות טיפת חלב בשכונות ירושלים המזרחית מעבר לגדר ההפרדה.

³⁶ שם.

³⁷ [החלטת ממשלה 3790](#) מיום 13.05.2018.

³⁸ [עומרי זרחוביץ' ועמירם ברקת, הממשלה אישרה: כ-2 מיליארד ש"ח לצמצום פערים במזרח י-ם](#) עמרי זרחוביץ' גלובס, 13.5.2018.

כמו כן, משרד התחבורה החל בפילוט להפעלת קווי שירות תחבורה ציבורית, אשר יחברו בין מזרח למערב העיר, והקצה לצורך כך כ-10 מיליון שקל.³⁹ 65 מיליון שקלים הוקצו לסלילת "הכביש האמריקאי", שמחבר בין השכונות הצפוניות והדרומיות במרכז העיר המזרחית.⁴⁰

בחודשים האחרונים אף החלה היערכות להכנסת כרטיס רב-קו לשימוש בירושלים המזרחית, אולם תוכנית הפילוט שהופעלה בקווים השונים אינה מותאמת לדפוסי השימוש הארציים בכרטיס, המאפשרים מעבר בין קווים וסוגים שונים של תחבורה ציבורית תוך קבלת הנחות והטבות.⁴¹

בינואר 2019 הסתיימה בניית חומה לאורך כביש 437 מאזור מעלה אדומים לירושלים. החומה, בגובה שמונה מטרים ובאורך ארבעה קילומטרים, מפרידה בין נהגים ישראלים לנהגים פלסטיניים. הכביש, שנשלל כדי להבטיח הקלה משמעותית בעומסי התנועה לנהגים המגיעים מההתנחלויות באזור בנימין, זכה לכינוי "כביש האפרטהייד".⁴²

תכנון, בניה והריסות

צפיפות המגורים בשכונות הפלסטיניות בירושלים המזרחית עומדת בממוצע על **כשש נפשות לדירה** ו-**1.8 נפשות לחדר** – **כמעט פי שניים** מהצפיפות בשכונות היהודיות במערב העיר, העומדת על כ-3.2 נפשות בדירה ונפש אחת לחדר.⁴³

רק כ-15% משטחי ירושלים המזרחית (ובפועל 8.5% משטחה של ירושלים כולה) מיועדים למגורים עבור תושביה הפלסטינים.⁴⁴ אחוזי הבנייה המותרים לפלסטינים בעיר נמוכים במיוחד.⁴⁵ רק 2.6% מכלל הקרקע בירושלים המזרחית מיועדת למבני ציבור לאוכלוסייה הפלסטינית של העיר.⁴⁶

כבר למעלה מעשור שרשויות התכנון המקומיות והמחוזיות לא אישרו **ולו תכנית מתאר אחת** בשכונות הפלסטיניות.⁴⁷ אפילו תכניות שכונתיות שעיריית ירושלים יוזמת בעצמה אינן מגיעות לאישור.⁴⁸

בשל המחדל התכנוני כמעט ואין לתושבי ירושלים המזרחית אפשרות לקבל היתרי בנייה, ולכן חלק גדול מהבנייה בה נעשית ללא היתר. בשנים האחרונות חלה עלייה חדה בהריסות בתים בירושלים המזרחית בגין בנייה בלי רישיון: בשנת 2017 **נהרסו 61 בתי מגורים** שבהם התגוררו **155 אנשים**, בשנת 2018 **נהרסו 57 בתי מגורים** שבהם התגוררו **144 אנשים**, ועד לסוף אפריל 2019 **נהרסו 45 בתי מגורים** שבהם התגוררו **148 אנשים**.⁴⁹ משנת 2017 ועד סוף אפריל 2019 נהרסו במזרח העיר גם **167 מבנים שאינם למגורים**, כגון מחסנים ובתי עסק.⁵⁰ קצב הריסות זה גבוה פי שניים ויותר מהממוצע השנתי בעשור הקודם.⁵¹

עד שנת 2016 נמנעו הרשויות הישראליות מהריסת בתים בשכונות שמעבר לגדר ההפרדה. בשנת 2017 שונה חוק התכנון והבנייה, והוקצו תקציבים להגברת הפעילות של היחידה הארצית לאכיפה ביישובים ערביים בתחומי ישראל. בשנת 2018 החלה היחידה לבצע הריסות בשכונות הירושלמיות שמעבר לגדר ההפרדה, בעיקר בשכונות הגובלות במחנה פליטים שועפאט.⁵² במסגרת זו, נהרסו

³⁹ ה"ש 37.

⁴⁰ ש.ם.

⁴¹ פניית האגודה לזכויות האזרח [למנהל הרשות הארצית לתחבורה מיום 12.2.2019](#).

⁴² [אלי דוד, "כביש האפרטהייד": חומה תפריד בין נהגים ישראלים לפלסטינים](#), ערוץ 13, 7.1.2019.

⁴³ ה"ש 11, עמ' 62.

⁴⁴ עיר עמים ובמקום, [הכל מתוכנן – על מדיניות של הכשלת תכנון בשכונות הפלסטיניות בירושלים](#), 2017, עמ' 8.

⁴⁵ ש.ם.

⁴⁶ ש.ם.

⁴⁷ בעשור האחרון אושרו תוכניות בנייה נקודתיות בשכונות פלסטיניות לצורך מתן רישוי למבנה אחד או למקבץ מבנים, אך לא אושרו תוכניות מתאר שמכוחן ניתן יהיה לפתח או להרחיב שכונה שלמה או אפילו תת-שכונה. לעוד פרטים ראו: ה"ש 44.

⁴⁸ עיריית ירושלים קידמה תוכנית אב בירושלים המזרחית אולם לא ניתן להוציא אישורי בנייה מכוחה, מכיוון שהיא רק צעד ראשוני בהליך התכנוני.

⁴⁹ בצלם, [נתונים על הריסות בתים בירושלים המזרחית בגין בנייה בלי רישיון](#), 30.4.2019.

⁵⁰ ש.ם. וגם; מענה לבקשת חופש מידע עדכנית של ארגון בצלם.

⁵¹ ש.ם.

⁵² עיר עמים, [סיכום 2018: ירושלים המזרחית תחת מדיניות ישראל](#), ינואר 2019, עמ' 7.

ארבע יחידות דיור באל-וואלג'ה, כפר בדרום ירושלים שנותק מהעיר על ידי גדר ההפרדה, ושחלק מאדמותיו נמצאות בתוך גבולותיה העירוניים.⁵³

ישראל ממשיכה גם במדיניות הריסות הבתים העונשיות, שבמסגרתה הצבא הורס או אוטם בתים של מפגעים ושל מי שסייעו להם. בין יולי 2014 לאפריל 2019 נהרסו שישה בתים בירושלים המזרחית בהריסה עונשית, וחמישה בתים נוספים נאטמו באופן מלא או חלקי. באותה תקופה ערך הצבא מדידות לקראת הריסה עונשית ב-18 בתים בירושלים, אולם עד כה לא הוצא צו להריסתם. 9 צווי הריסה או אטימה בוטלו, 7 מהם בעקבות עתירות שהוגשו לבג"ץ.⁵⁴

מים וביוב

מספר תושבי ירושלים המזרחית המדווחים במערכת תאגיד המים והביוב הגיחון עומד על 151,900 נפשות.⁵⁵ כלומר, 44% מתושבי מזרח העיר מחוברים לרשת המים באופן מוסדר וחוקי.

הבעיה של היעדר חיבורים מוסדרים למים ולביוב נוצרה בגין הכשל המתמשך של הרשויות לתכנן את השכונות הפלסטיניות בעיר ולאפשר פיתוח והרחבה של התשתיות, כך שיתאימו לגידול באוכלוסייה. השכונות הסמוכות למחנה פליטים שועפאט מדגימות זאת בצורה הקיצונית ביותר.

לפי חברת הגיחון, עשרות אלפי בני אדם בשכונות שמעבר גדר ההפרדה משתמשים במים בצורה שאינה מוסדרת.⁵⁶

בשנת 2017 שיקמה חברת הגיחון 7,234 מטרים של קווי ביוב בירושלים המזרחית, והניחה 6,555 מטרים חדשים של קווי ביוב.⁵⁷ לפי הערכת חברת הגיחון ממאי 2018, חסרים כ-30 ק"מ של קווי ביוב חדשים, בין היתר לצורך ביטול בורות ספיגה.⁵⁸

דואר

בשכונות הפלסטיניות של ירושלים פועלים 8 סניפים וסוכנויות דואר, בהשוואה ל-33 בשכונות הישראליות.⁵⁹

במרבית השכונות הפלסטיניות מחולק הדואר למרכזי חלוקה (מבנה אחד ובו מאות תיבות דואר). קיימים חסרים בחלוקת דואר בבתי לתושבי כפר עקב ותושבי מחנה פליטים שועפאט וכן בחלוקות דואר באמצעות מרכזי חלוקה לתושבים בשכונות ג'בל מוכאבר, בית צפאפא, אום טובא ואום ליסון, שרפאת וסילואן.⁶⁰

בעקבות עתירה לבג"ץ שהגישה האגודה לזכויות האזרח בשנת 2010, ניתנו לראשונה שמות לכל הרחובות בירושלים המזרחית וכן מספרים לבתים. עד סוף שנת 2019 תיושם תוכנית להוספת סניפי דואר ומרכזי חלוקה בשכונות הפלסטיניות בעיר.⁶¹

⁵³ ניר חסון, מגי"ב פינה ארבעה בתים בדרום ירושלים, כעשרה תושבים נפצעו, הארץ, 3.9.2018.

⁵⁴ המוקד להגנת הפרט, עדכון על הריסות בתים עונשיות, 28.4.2019.

⁵⁵ האגודה לזכויות האזרח, תשובת הגיחון לבקשת חופש מידע בנושא מים וביוב בירושלים המזרחית מיום 25.2.2018.

⁵⁶ ש.ם.

⁵⁷ ש.ם.

⁵⁸ ש.ם.

⁵⁹ רשימת סניפי דואר וסוכנויות דואר בירושלים באתר חברת הדואר, נכון לחודש מאי 2019.

⁶⁰ משרד התקשורת, סיכום ישיבת עדכון בעניין תכנית אסטרטגית במזרח ירושלים בהמשך לבג"ץ 4414/10 ראסם

עבידאת נ' חברת דואר ישראל בע"מ, מיום 23.1.2019.

⁶¹ לבג"ץ 4414/10 ראסם עבידאת נ' חברת דואר ישראל בע"מ.

מעצרי קטינים והגשת כתבי אישום

77% מסך הקטינים שנעצרו אשתקד בירושלים הם פלסטינים: ⁶² במהלך שנת 2018 נעצרו בעיר 788 קטינים לא יהודים, רובם המכריע פלסטינים תושבי ירושלים המזרחית. 29 מתוכם מתחת לגיל 14. באותה תקופה נעצרו 235 קטינים יהודים, מהם 2 מתחת לגיל 14. ⁶³

בשנת 2018 הוגשו כתבי אישום נגד 267 קטינים פלסטינים בירושלים המזרחית, שבעה מהם מתחת לגיל 14, לעומת 98 כתבי אישום שהוגשו נגד קטינים יהודים בירושלים, רק אחד מהם מתחת לגיל 14. ⁶⁴

78% מהקטינים הירושלמים שנעצרו עד תום ההליכים בעניינם הם פלסטינים: ⁶⁵ בשנת 2018 נעצרו בירושלים עד תום ההליכים 168 קטינים פלסטינים, מהם ארבעה מתחת לגיל 14, לעומת 45 קטינים יהודים, כולם מעל גיל 14. ⁶⁶

צווי הרחקה וצמצום

בין השנים 2016-2018 חתם מפקד פיקוד העורף על 17 צווי הגבלה בעניינם של 15 בגירים פלסטינים בעלי תושבות קבע בירושלים המזרחית (חלקם כוללים יותר מהגבלה אחת). 13 צווים הטילו הרחקה מירושלים, כולה או חלקה, שני צווים הורו על הרחקה משטחים המצויים בנגב, 7 צווים אסרו על יצירת קשר עם גורמים שונים, שני צווים הורו על מעצר בית לילי ושני צווים הורו על חובת התייצבות בתחנת משטרה במועדים נקובים. ⁶⁷

⁶² האגודה לזכויות האזרח, [תשובת משטרת ישראל לבקשת חופש מידע מיום 7.4.2019](#), סעיף 3.
⁶³ שם. התשובה התייחסה לנתונים של קטינים יהודים וקטינים לא יהודים. עם זאת, רוב רובם של הקטינים הלא יהודים בירושלים הם פלסטינים.

⁶⁴ שם, [סעיף ב.3](#).

⁶⁵ שם, [סעיף א.3](#).

⁶⁶ שם.

⁶⁷ האגודה לזכויות האזרח, [תשובת דובר צה"ל לבקשת חופש מידע מתאריך 4.4.2019](#).